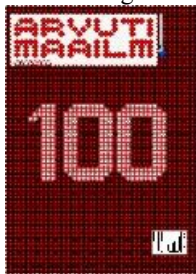

[Arvutimaailm 4/03](#)

21 aastat tagasi Autor: [AM](#)

Poliitika

E–eesti WWWabariik

Asso Puidet

Kümne aastaga on Eesti Vabariigist saanud E–eesti WWWabariik. Kümme aastat inimese elus ei ole kes teab kui pikk aeg, kuid arvutite maailmas on selle aja jooksul toimunud muutused, mida siis kui esimene Arvutimaailm ilmus, ei osanud ka julgemad visionärid ette näha.

Turg

Kolmandik meist ostab piraatkaupa

Tõnu Vare

Elanike küsitlus näitab, et umbes kolmandik ostab piraatsalvestisi või –tarkvara.

Õigus

Eilse ja homse vahel koos AM–iga

Eneken Tikk

Prohvetite amet on tänuväärne enamasti juhul, kui ennustused on head ja täkkesse lähevad. Statistide ja tagasivaatajate töö headust aga mõõdetakse sageli nende ülevaatlikkuse ja seostatuse põhjal. Kindlasti on aga kasulik tänases päevas elades olnule järele vaadata ja sellest õpitu põhjal tulevikku planeerida.

Autoriõigus ja patendiõigus

Mart Enn Koppel

„Selleks, et autoriõiguse olemusest aru saada, on vaja kõigepealt käsitleda teatavaid filosoofilisi kategooriaid,“ alustab Anto Veldre oma esseed „Autoriõigusest kriitilise pilguga“ Arvutimaailmas (02/03 ja 03/03).

Turvalisus

Turvalisuse kolm põhikategooriat

Anto Veldre

Oma tööga seoses tuleb mul sageli hinnata ühe või teise firma turbemeetmeid. Tõepoolest, ruumidel on signalisatsioon. Tõesti, failidele ei saa ligi salasõna sisestamata. Ning ennäe imet, isegi serverist on varukoopia DAT–lindil kenasti olemas, kuigi mitte süsteemiadministraatori ülemises sahtlis (nagu mina naiivselt eeldasin), vaid hoopis kolmandas. Teisisõnu — oleks nagu mingeid turbemeetmeid kasutusel küll. Aga kas see on piisav? Kas see, vastupidi, ei ole ülearu kulukas?

Majutamisest varundamiseni

Marianne Ivanova

Majutusteenus on perspektiivne teenusevorm, mis võimaldab firmadel sujuvalt loobuda IT–ga seotud spetsiifiliste ja kulukate probleemide lahendamistest. Selle asemel, et jätkata järjest keerukama infotehnoloogia struktuuri ehitamist, on kasulikum paigutada oma IT keskkond selleks spetsialiseerunud keskustesse — nii saab suunata rohkem jõudu ja tähelepanu põhitegevusele.

Ajalugu

1993: turbonupp ja posti–internet

Lauri Linnamäe

Turbonuppu mäletate? Seda nublakat arvuti esipaneelil, kust sai 386–protsessorile vunki juurde lisada, kuid keegi ei teadnud, miks seda täpselt vaja on.

Arvutiviiruste ajalugu — „muinasajast“ tänapäevani, 9

Arvutivõrkude arengulugu, 2

Anni Oja

Eelmisel korral jõudsime ajani, mil ARPANETi plaan paika pandi. Sedakorda vaatame, mis siis ARPANETist sai ja jälgime lähemalt üht selle „lapsukest“ — nimelt elektronposti.

Visioon

[Autorite ümarlaud](#)

Tegelikult on ümarlaua asemel tegemist mosaiik–intervjuuga. Kus AM oma kunagistele püsiautoritele, kes endiselt kontaktivõimelised, arvutite maailmaga seotud küsimusi esitab.

Võrgud

Kuidas jagada Interneti?

Alari Alviste

Internet pakub meelelahutust, hõlbustab töö tegemist ja on ammendamatuks infoallikaks. Samas on mitmed selles laias võrgus olevad rakendused muutunud ressursinõudlikumaks, järjest enam kasutatakse veebilehtede atraktiivsemaks muutmiseks graafilisi eriefekte või isegi taustamuusikat. Kõik see aga muudab dial-up ühenduse puhul Interneti kasutamise väga vaevaliseks, seega on üha enam inimesi otsustanud üle minna kiirele püsiühendusele. Paraku aga on hetkel selle kuumakse paljudele veel liiga kõrge, mida siis teha? Kas oodata hindade langemist või on siiski olemas ka mõni teine lahendus?

Soomes on nettureid 70%

Tõnu Vare

Soomes on Interneti kasutajaid ligi kolmveerand täiskasvanud elanikkonnast.

Osaüingu Taloustutkimus uuring möödunud aasta lõpus näitas, et 15–74-aastastest on vähemalt korra Internetis käinud 2 743 000 inimest ehk 70% vastavaealistest.

Internet

Kilomeeter kokaraamatuid

Britta Hansmann

Ilusate piltidega heale paberile trükitud kokaraamatud on raamaturiuli ehe. Aegade möödudes saab neid ehteid meetrite kaupa. Ainuke vastulause sellele ilule on, nagu näitab minu enese tagasihoidlik kogemus, et reeglina pelgalt iluks need meetrid jäävadki.

Wireless

WiFi Interneti-ühendus SILJA LINE reisilaevadel

Veljo Haamer

Riistvara

19" LCD monitoride test

Lauri Jürisoo

Käesolev artikkel on Arvutimaailma monitoride testide sarjast kolmas.

Gigantide heitlus professionaalide maastikul

Veiko Tamm

Oleme korduvalt vaadelnud ja testinud graafikakaarte, vastavalt uute põlvkondade peale kasvamisele ja meie tarbijate ette saabumisele. Kuid siiani on täitmata üks lünk graafikakaartide laial maastikul — nimelt profikaartide osas. Eks ole põhjuseks nende kõrge hind võrreldes laiatarbekaartidega ning vähene kättesaadavus meie turul. Pidurdavaks momendiks on ka tarbijate ja pakkujate vähene informeeritus selles valdkonnas.

Tarkvara

Majandustarkvara konsultandi profiil

Lauri Levo

Majandustarkvaraga seotud töid tellides on iga asutuse soov näha neid töid tegemas kõige paremat konsultanti. Pikemaajalistes projektides, mis vältavad mõnest kuust aastani, muutuvad konsultandid nagu oma asutuse töötajateks, veetes süsteemi ülespaneku kriitilisematel hetkedel kliendi peakasutajatega koos 24 tundi ööpäevas.

Rakendustarkvara

Alternatiivsed failihaldurid

Mark Fisch

Milleks on vaja peale Windows Exploreri veel teisi failihaldureid? Täiesti põhjendatud küsimus, kõik saab ju Explorerigagi tehtud. Allpool sellest, mis tulu neist „teistest” võiks tõusta ja siis otsustage ise, kas Exploreri alternatiividel on kohta teie arvutis.

Töökeskkond dieedil ehk aknahaldurist lähemalt

Lemmit Kaplinski

SalesLogix — kliendisuhete halduse tarkvara

Margus Tammeraja

Kui ma 1999. aastal esimest korda kliendisuhete halduse tarkvaraga (Customer Relationship Management, edaspidi CRM) kokku puutusin, sattusin kuulama valdkonna teerajaja Tom Siebeli esinemist, kus veendi kuulajaid, et 21. sajandil on ettevõtte peamiseks kapitaliks kliendisuhed ja strateegiliselt tähtsaks tegevuseks kliendisuhete haldamine.

Varia

Kolm musketäri ehk riistvara kümme aastat tavakasutajale

Vidrik Võsoberg

17. sajandil kappasid mööda ilma (kuigi põhiliselt Prantsusmaal ja Inglismaal) musketärid. Nurjasid oma kiire kommunikatsiooniga (hobuste surnuksajamine, et kiiresti kohale jõuda) ja võimsa riistvaraga (mõõgad) viiruse (kardinal de Richelieu) kurikavalaid plaane.

Korduma Kippuvad Küsimused

GPS-ide kohta, 1

Enn Veenpere

Uute GPS-i kasutajate lisandumisega korduvad ikka ja jälle samad küsimused. Paneme siinkohal kirja mõned vastused.

EMA elektronmuusika stuudio

Tanel Paliale

Arvutimaailm jätkab ringreisi stuudiot. Seekord külastame akadeemilise muusikakogukonna helilaboratooriumit.

Elu võimalikkusest maal

Kadri Vilen

Vanade majade elule äratamine ei tule enam kellelegi suure uudisena. Seda tehakse ja aina kasvava innuga. Ühe rohkem noori leiab, et pealinnaelu pole tingimata vajalik ning tööd teha on võimalik ka maal ja metsavaikus. Tööna ei pea siin kohe põlluharimist nägema — Internet on ju kõikvõimas ning side ülemuse ja alluva vahel on sama tihe, kui kontoriruumis passideski. Ainuke vahe on see, et ühe kõrvus kajab linnakära ning teine kuuleb kevadist linnulaulu ja looduse ärkamist.

Mängud

Uudised

Lauri Jürisoo

Delta Force:

Black Hawk Down

Leho Lahtvee

Nii, on saanud aeg minu esimeseks mänguarvustuseks. Kriitilist kätt, kõrva ja pilku saab tunda Delta Force'i viies osa Black Hawk Down.

Indiana Jones and
the Emperor's Tomb

Lauri Jürisoo

Tegemist pole lootusetu juhtumiga. Lootus on täiesti olemas. Hea tulemus nõuaks lihtsalt natuke lisatööd.

Enclave

Lauri Jürisoo

Viimasel ajal jõuab aina enam Xboxi tiitleid arvutile. Vähem kui poole aastaga on meile truudust vandunud näiteks WWE Raw, RalliSport Challenge, Splinter Cell, märtsis ka Indiana Jones and the Emperor's Tomb ja Enclave.

Championship Manager 4

Andris Feldmanis

Championship Manager tähistab tänavu kümndat sünnipäeva.

IL-2 Sturmovik:

The Forgotten Battles

Andris Feldmanis

IL-2 Sturmovik oli 2001. aasta üks suurimaid üllatajaid ja parimaid Teise maailmasõja lennususid läbi arvutimängude lühildase ajaloo. Nüüd on siis valminud järg.

Big Mutha Truckers

Tarmo Toomepuu

Kantrimuusika, suured kohmakad veoautod ja pikad teelõigud, mida mööda kaupa laiali veetakse. Ei kõla just eriti huvitava kontseptina, või mis?

Lühiarvustused

Mart Redi

Praktika

CD pole igavene!

Meelis Allika

Oma esimesed CD-d salvestasin 1997. aastal. Tollal räägiti CD-st kui turvalisest andmekandjast, kuhu kantud info säilivus olevat tagatud 100 ja enam aastat.

Haldur Õim: „Kui ei ole eesti keeletehnoloogia rahastamist, siis eesti keel kaob!”

Keeletehnoloogiaalase süstemaatilise töö alguseks Eestis võib pidada aastat 1995, kui Kesk-Euroopa maad, nende hulgas Eesti, kaasati COPERNICUS-programmi kaudu Euroopa Liidu keeletehnoloogia projektidesse.

Masintõlge ja kus temast kasu on?

Mare Koit

Tõlkimist ühest keelest teise loetakse keeruliseks kunstiks, sest ta nõuab kahe keele — nii lähte- kui ka sihtkeele head tundmist. Lisaks sellele on kindla eriala tekstide tõlkimisel vaja teadmisi vastavast valdkonnast. Arvuti kasutamine võimaldaks tõsta tõlkimise kiirust ja kokku hoida kulutusi.

Juhtkiri

Kallid lugejad!

Piret Frey

- [AM arhiiv](#)